

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра хірургії №1

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
проректор з наукової роботи
проф. Сергієнко В.О.

«12» квітня 2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«НЕВІДКЛАДНА АБДОМІНАЛЬНА ХІРУРГІЯ»
(курс за вибором)

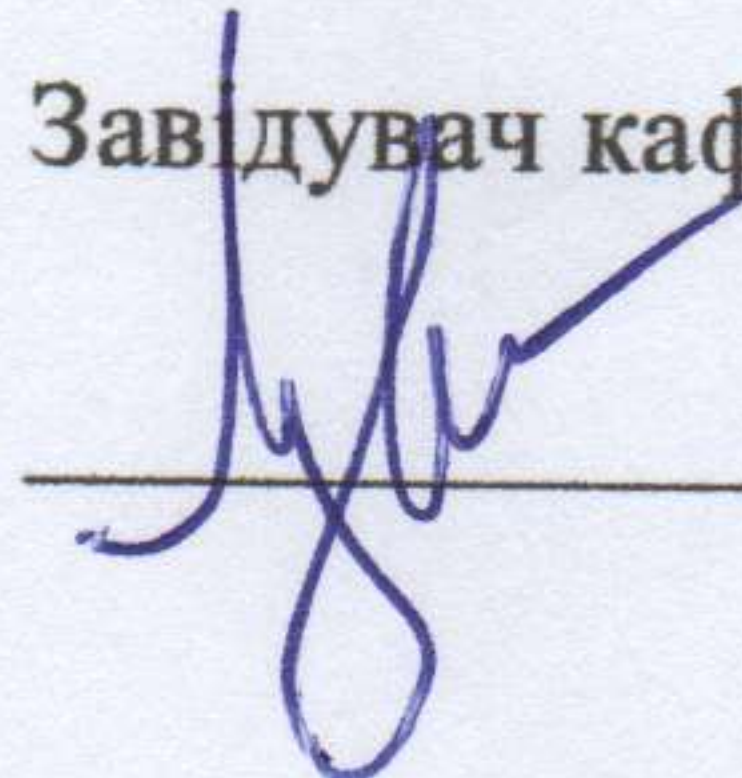
підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти – доктора філософії (PhD)

галузі знань 22 Охорона здоров'я
спеціальності 222 Медицина

Обговорено й ухвалено
на методичному засіданні
кафедри хірургії №1

Протокол № 15
від «12» квітня 2023 р.

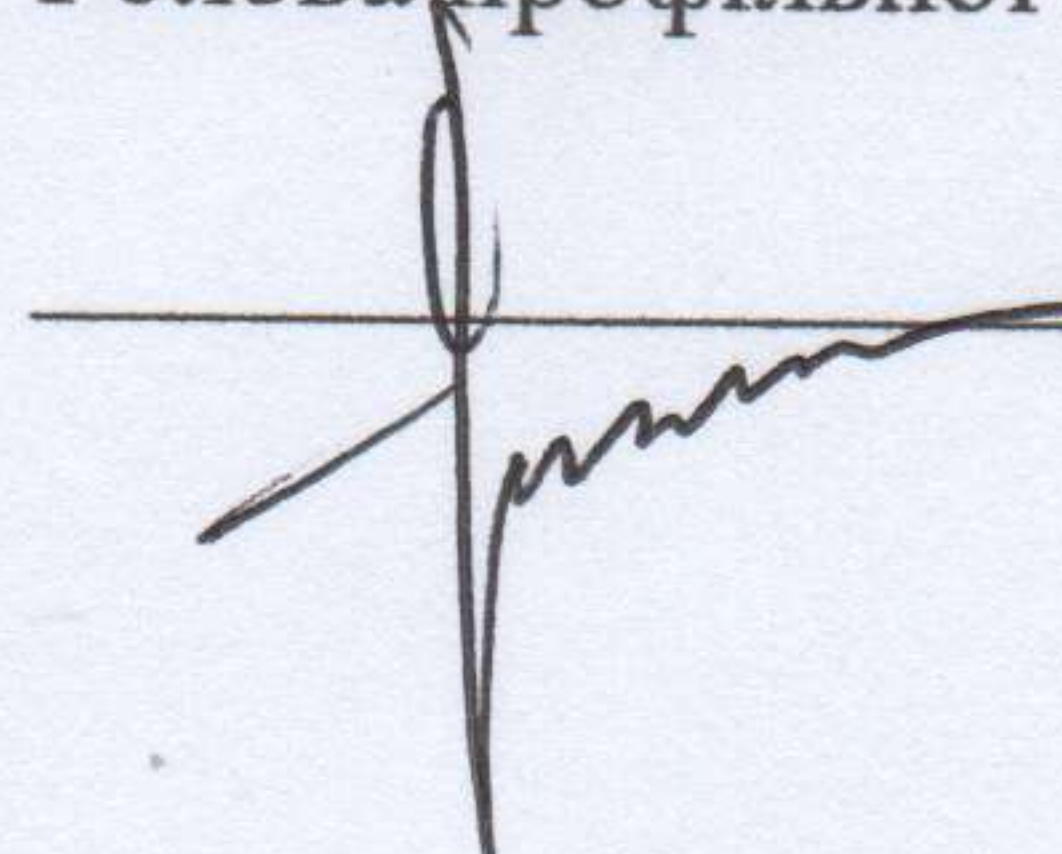
Завідувач кафедри

проф. Лукавецький О.В.

Затверджено
профільною методичною комісією
з хірургічних дисциплін

Протокол № 20
від «27» квітня 2023 р.

Голова профільної методичної комісії,

проф. Андрющенко В.П.

Львів - 2023

Робоча навчальна програма з дисципліни за вибором «Невідкладна абдомінальна хірургія» підготовки докторів філософії за спеціальністю «Медицина», спеціалізацією «Хірургія» складена:

Лукавецьким О.В., завідувачем кафедри хірургії №1 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктором медичних наук, професором.

Хом'яком В.В., доцентом кафедри хірургії №1 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидатом медичних наук, доцентом.

Рецензенти:

Матвійчук Б.О., завідувач кафедри хірургії та ендоскопії ФПДО, Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор.

ВСТУП

Робоча навчальна програма дисципліни за вибором «Невідкладна абдомінальна хірургія» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; кваліфікації – доктора філософії; галузі знань – 22 «Охорона здоров'я»; спеціальності – 222 «Медицина»; спеціалізація «Хірургія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих начальних закладах» (23 березня 2016 року, №261), «Освітньо-наукової програми доктора філософії (Ph.D.)» (Протокол №7 – ВР від 29.06.2016 ЛНМУ імені Данила Галицького); «Робочої навчальної програми», затвердженої 21.02.2019 року; Наказу МОН України від 01.10.2019 року № 1254 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Дана програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації та розрахована на **3 кредити ECTS**.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є причини виникнення, клініка, діагностика та лікування гострих хірургічних захворювань черевної порожнини.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни за вибором «Невідкладна абдомінальна хірургія» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань із цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання у хірургії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Також вдосконалення: знань про причини виникнення, методик дослідження, клінічних проявів гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини, диференційно-діагностичних ознак, сучасних напрямків і алгоритмів лікування таких захворювань.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

— **знати:** етіологію, патогенетичні особливості, клінічні прояви гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини (гострого апендициту, гострого холециститу, гострого панкреатиту, кишкової непрохідності, перитоніту); основних методів дослідження у хірургії (методів візуалізації (рентгенографії, комп'ютерної томографії, магнітно-резонансної томографії); ультразвукових; лабораторних методів дослідження (біохімічних, коагуляційних, ліпідного обміну крові), їх переваги та діагностичні можливості; самостійно обстежувати хворих із гострою хірургічною патологією зі складанням історії хвороби, встановленням клінічного діагнозу; сучасні напрямки та алгоритми лікування гострих хірургічних захворювань;

— **вміти:** збирати медичну інформацію про стан пацієнта; класифікувати і аналізувати типову клінічну картину гострих абдомінальних хірургічних захворювань, складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу гострих абдомінальних хірургічних захворювань, трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики таких захворювань, визначати тактику ведення (принципи операційних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) а також виявляти різні клінічні варіанти та

ускладнення гострих абдомінальних хірургічних захворювань; знати основні ведення медичної документації; опрацювати та аналізувати державну, соціальну та медичну інформацію.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних *компетентностей та програмних результатів навчання*:

<p>1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини за спеціальністю «хірургія», організувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.</p>
<p>2. Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.</p> <p>ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.</p> <p>ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, на міжнародному рівні.</p> <p>ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.</p> <p>ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.</p> <p>ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.</p> <p>ЗК8. Здатність працювати в команді, організувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.</p>
<p>3. Фахові компетентності:</p> <p>ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі абдомінальної хірургії, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо розвитку, перебігу та лікування гострих абдомінальних хірургічних захворювань</p>

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проектами в галузі абдомінальної хірургії, формулювати мету, зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі абдомінальної хірургії, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо розвитку, перебігу, прогнозування наслідків та лікування гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини, а також їх профілактики.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження (опитування, огляду, спеціального клінічного обстеження, визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень пацієнтів з гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини) відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати роботи з профільними пацієнтами, дані власних наукових досліджень пацієнтів із гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності й авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з питань невідкладної абдомінальної хірургії в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «хірургія».

4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння з невідкладної абдомінальної хірургії в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі невідкладної абдомінальної хірургії.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування та профілактики гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити невирішені проблеми щодо діагностики і лікування пацієнтів з гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продукувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі невідкладної абдомінальної хірургії з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні та наукові дані стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування і профілактики гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Хірургія» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження пацієнтів гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи діагностики, лікування та профілактики хірургічних захворювань органів живота.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо гострих хірургічних абдомінальних захворювань в практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з пацієнтами із гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Лекцій (год)	Практ. (год)	Семін. (год)	Самост. робота (год)		
		очна денна, очна вечірня форма					
Невідкладна абдомінальна хірургія	3 кредити / 90 год	8	28	8	46	за вибором аспіранта/ів	залік
		Заочна форма					
		4	12	6	68		

Очна форма навчання (денна, вечірня)

Розділ	Назва теми	Години	Вид заняття (години)			
			Лекції	Практичні заняття	Семінари	Самостійна робота
1	2	4	5	6	7	8
1.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, сучасні погляди на етіологію, патогенез, діагностику та лікування	2	2			
2.	Перфоративна виразка шлунка та дванадцятипалої кишки	2		2		
3.	Ускладнення виразкової хвороби кровотечею. Діагностика та хірургічна тактика	2		2		
4.	Перфораційна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки. Діагностика. Хірургічна тактика	2		2		
5.	Стеноз виходу зі шлунка як ускладнення виразкової хвороби. Діагностика. Ступені стенозу. Лікування	2		2		

6.	Пенетруючі виразки шлунка і дванадцятипалої кишки Внутрішні нориці	2		2		
7.	Показання та обґрунтування різних методів хірургічного лікування виразкової хвороби та їх оцінка	2		2		
8.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, ускладнена кровотечею	2				2
9.	Методи дослідження гелікобактерної інфекції	2				2
10.	Гастроудоденальні кровотечі невиразкової етіології. Диференційна діагностика	2				2
11.	Гострі ерозивно-виразкові ураження верхніх відділів травного тракту в хірургічній клініці	2				2
12.	Ендоскопічні методи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки та її ускладнень. Показання можливості, ускладнення.	2				2
13.	Сучасні методи та способи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки	2			2	
14.	Гострий апендицит – клініка, діагностика, сучасні принципи лікування	2	2			
15.	Клініка, діагностика та диференційна діагностика гострого апендициту	2		2		
16.	Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес	2		2		
17.	Особливості клініки і перебігу гострого апендициту при атипичних локалізаціях червоподібного відростка	2				2
18.	Лікування апендикулярного інфільтрату. Особливості операційної техніки розкриття періапендикулярного абсцесу	2				2
19.	Хронічний апендицит. Сучасні погляди на поняття «хронічний апендицит». Хірургічна тактика	2				2
20.	Помилки (діагностичні, тактичні, технічні) і небезпеки при гострому апендициті. Телевідеоконсультація.	2			2	
21.	Жовчнокам'яна хвороба. Клінічні прояви, сучасні методи діагностика та лікування.	2	2			
22.	Гострий холецистит та його ускладнення	4		4		
23.	Лапароскопічні холецистектомія і холецистостомія. Інструментарій. Техніка виконання. Показання і протипоказання	2		2		

24.	Гостра печінкова і ниркова недостатність в ургентній хірургії та її інтенсивна терапія	2				2
25.	Особливості клініки гострого холециститу в осіб похилого та старечого віку	2				2
26.	Діагностика і хірургічна тактика при ушкодженнях жовчних шляхів. Відновні та реконструктивні операції	2				2
27.	Гостра кишкова непрохідність. Хірургічна тактика при різних видах кишкової непрохідності. Телевідеоконсультування.	2		2		
28.	Резекція тонкої та товстої кишок. Види ілеостомій, колостомій, цекостомія	2				2
29.	Клініка і диференційна діагностика різних видів механічної кишкової непрохідності: тонкокишкової і товстокишкової, обтураційної, странгуляційної, інвагінаційної та спайкової	2				2
30.	Спайкова хвороба. Особливості хірургічного втручання при кишковій непрохідності	2				2
31.	Релапаротомія в ургентній хірургії	2				2
32.	Лікувальна тактика і види хірургічних втручань при різних локалізаціях і формах кишкової непрохідності	2			2	
33.	Гострий панкреатит і його ускладнення	2		2		
34.	Клініка і діагностика гострого панкреатиту в залежності від його форми	2				2
35.	Консервативні методи лікування гострого панкреатиту	2				2
36.	Ускладнення гострого панкреатиту та їх лікування	2				2
37.	Сучасний стан проблеми перитоніту. Телевідеоконсультування.	2	2			
38.	Клініка і діагностика різних форм і стадій перитоніту	2				2
39.	Програмовані і вимушені релапаротомії. Показання до них	2				2
40.	Цирози печінки. Портальна гіпертензія	2		2		
41.	Ендоскопічний гемостаз при варикозно розширених венах стравоходу (склеротерапія, накладання лігатур і кілець). Показання до планової склеротерапії	2				2
42.	Цирози печінки і портальна гіпертензія. Їх класифікація, хірургічна тактика в залежності від їх виду і ускладнень. Безпосередні і віддалені результати операційного лікування	2				2

43.	Залікове заняття.	2			2	
	Разом	90	8	28	8	46

Заочна форма навчання

Розділ	Назва теми	Години	Вид заняття (години)			
			Лекції	Практичні заняття	Семінари	Самостійна робота
1	2	4	5	6	7	8
1.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, сучасні погляди на етіологію, патогенез, діагностику та лікування	2	2			
2.	Ускладнення виразкової хвороби кровотечею. Діагностика та хірургічна тактика	3		3		
3.	Перфоративна виразка шлунка та дванадцятипалої кишки	1				1
4.	Перфораційна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки. Діагностика. Хірургічна тактика	1				1
5.	Стеноз виходу зі шлунка як ускладнення виразкової хвороби. Діагностика. Ступені стенозу. Лікування	1				1
6.	Пенетруючі виразки шлунка і дванадцятипалої кишки Внутрішні нориці	1				1
7.	Показання та обґрунтування різних методів хірургічного лікування виразкової хвороби та їх оцінка	2				2
8.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, ускладнена кровотечею	2				2
9.	Методи дослідження гелікобактерної інфекції	2				2
10.	Гастродуоденальні кровотечі невиразкової етіології. Диференційна діагностика	2				2
11.	Гострі ерозивно-виразкові ураження верхніх відділів травного тракту в хірургічній клініці	2				2
12.	Ендоскопічні методи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки та її ускладнень. Показання можливості, ускладнення.	2				2
13.	Сучасні методи та способи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки	2				2
14.	Клініка, діагностика та диференційна діагностика гострого апендициту	3		3		

15.	Помилки (діагностичні, тактичні, технічні) і небезпеки при гострому апендициті. Телевідеоконсультація.	3			3	
16.	Гострий апендицит – клініка, діагностика, сучасні принципи лікування	2				2
17.	Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес	2				2
18.	Техніка апендектомії. Ретроградна апендектомія. Ускладнення під час операції	2				2
19.	Особливості клініки і перебігу гострого апендициту при атипових локалізаціях червоподібного відростка	2				2
20.	Лікування апендикулярного інфільтрату. Особливості операційної техніки розкриття періапендикулярного абсцесу	2				2
21.	Хронічний апендицит. Сучасні погляди на поняття "хронічний апендицит". Хірургічна тактика	2				2
22.	Лапароскопічні холецистектомія і холецистостомія. Інструментарій. Техніка виконання. Показання і протипоказання	2		2		
23.	Жовчнокам'яна хвороба. Клінічні прояви, сучасні методи діагностика та лікування.	2				2
24.	Гострий холецистит та його ускладнення	2				4
25.	Гостра печінкова і ниркова недостатність в ургентній хірургії та її інтенсивна терапія	2				2
26.	Особливості клініки гострого холециститу в осіб похилого та старечого віку	2				2
27.	Діагностика і хірургічна тактика при ушкодженнях жовчних шляхів. Відновні та реконструктивні операції	2				2
28.	Гостра кишкова непрохідність. Хірургічна тактика при різних видах кишкової непрохідності. Телевідеоконсультація.	2		2		
29.	Лікувальна тактика і види хірургічних втручань при різних локалізаціях і формах кишкової непрохідності	2				2
30.	Резекція тонкої та товстої кишок. Види ілеостомій, колостомій, цекостомія	2				2
31.	Клініка і диференційна діагностика різних видів механічної кишкової непрохідності: тонкокишкової і товстокишкової, обтураційної, странгуляційної, інвагінаційної та злукової	2				2
32.	Спайкова хвороба. Особливості хірургічного втручання при кишкової непрохідності	2				2
33.	Релaparотомія в ургентній хірургії	2				2
34.	Гострий панкреатит і його ускладнення	2		2		2

35.	Клініка і діагностика гострого панкреатиту в залежності від його форми	2				2
36.	Консервативні методи лікування гострого панкреатиту	2				2
37.	Ускладнення гострого панкреатиту та їх лікування	2				2
38.	Сучасний стан проблеми перитоніту. Телевідеоконсультація.	2	2			
39.	Клініка і діагностика різних форм і стадій перитоніту	2				2
40.	Цирози печінки. Портальна гіпертензія	2				2
41.	Тактика хірурга при гострій кровотечі із варикозно-розширених вен стравоходу і шлунка. Методи зупинки кровотечі	2				2
42.	Ендоскопічний гемостаз при варикозно розширених венах стравоходу (склеротерапія, накладання лігатур і кілець). Показання до планової склеротерапії	2				2
43.	Цирози печінки і портальна гіпертензія. Їх класифікація, хірургічна тактика в залежності від їх виду і ускладнень. Безпосередні і віддалені результати операційного лікування	2				2
44.	Залікове заняття.	3			3	
	Разом	90	4	12	6	68

4. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Тематичний план лекцій

№	Назва теми	Години
1.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, сучасні погляди на етіологію, патогенез, діагностику та лікування	2
2.	Гострий апендицит – клініка, діагностика, сучасні принципи лікування	2
3.	Жовчнокам'яна хвороба. Клінічні прояви, сучасні методи діагностики та лікування.	2
4.	Сучасний стан проблеми перитоніту. Телевідеоконсультація.	2
	Разом:	8 год

Тематичний план практичних занять

№	Назва теми	Години
1	2	
1.	Перфоративна виразка шлунка та дванадцятипалої кишки	2
2.	Ускладнення виразкової хвороби кровотечею. Діагностика та хірургічна тактика	2
3.	Перфораційна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки. Діагностика. Хірургічна тактика	2

4.	Стеноз виходу зі шлунка як ускладнення виразкової хвороби. Діагностика. Ступені стенозу. Лікування	2
5.	Пенетруючі виразки шлунка і дванадцятипалої кишки Внутрішні нориці	2
6.	Показання та обґрунтування різних методів хірургічного лікування виразкової хвороби та їх оцінка	2
7.	Клініка, діагностика та диференційна діагностика гострого апендициту	2
8.	Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес	2
9.	Гострий холецистит та його ускладнення	4
10.	Лапароскопічні холецистектомія і холецистостомія. Інструментарій. Техніка виконання. Показання і протипоказання	2
11.	Гостра кишкова непрохідність. Хірургічна тактика при різних видах кишкової непрохідності. Телевідеоконсультування.	2
12.	Гострий панкреатит і його ускладнення	2
13.	Цирози печінки. Портальна гіпертензія	2
	Разом:	28 год

Тематичний план семінарських занять

№	Назва теми	Години
1	2	
1.	Помилки (діагностичні, тактичні, технічні) і небезпеки при гострому апендициті. Телевідеоконсультування.	2
2.	Лікувальна тактика і види хірургічних втручань при різних локалізаціях і формах кишкової непрохідності	2
3.	Сучасні методи та способи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки	2
4.	Залікове заняття	2
	Разом:	8 год

Тематичний план самостійної роботи

№	Назва теми	Години
1.	Гостра печінкова і ниркова недостатність в ургентній хірургії та її інтенсивна терапія	2
2.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, ускладнена кровотечею	2
3.	Методи дослідження гелікобактерної інфекції	2
4.	Гастродуоденальні кровотечі невиразкової етіології. Диференційна діагностика	2
5.	Гострі ерозивно-виразкові ураження верхніх відділів травного тракту в хірургічній клініці	2
6.	Особливості клініки і перебігу гострого апендициту при атипових локалізаціях червоподібного відростка	2
7.	Лікування апендикулярного інфільтрату. Особливості операційної техніки розкриття періапендикулярного абсцесу	2
8.	Хронічний апендицит. Сучасні погляди на поняття "хронічний апендицит".	2

	Хірургічна тактика	
9.	Особливості клініки гострого холециститу в осіб похилого та старечого віку	2
10.	Діагностика і хірургічна тактика при ушкодженнях жовчних шляхів. Відновні та реконструктивні операції	2
11.	Резекція тонкої та товстої кишок. Види ілеостомій, колостомій, цекостомія	2
12.	Клініка і диференційна діагностика різних видів механічної кишкової непрохідності: тонкокишкової і товстокишкової, обтураційної, странгуляційної, інвагінаційної та злукової	2
13.	Спайкова хвороба. Особливості хірургічного втручання при кишкової непрохідності	2
14.	Релапаротомія в ургентній хірургії	2
15.	Клініка і діагностика гострого панкреатиту в залежності від його форми	2
16.	Консервативні методи лікування гострого панкреатиту	2
17.	Ускладнення гострого панкреатиту та їх лікування	2
18.	Клініка і діагностика різних форм і стадій перитоніту	2
19.	Програмовані і вимушені релапаротомії. Показання до них	2
20.	Тактика хірурга при гострій кровотечі із варикозно-розширених вен стравоходу і шлунка. Методи зупинки кровотечі	2
21.	Ендоскопічний гемостаз при варикозно розширених венах стравоходу (склеротерапія, накладання лігатур і кілець). Показання до планової склеротерапії	2
22.	Ендоскопічні методи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки та її ускладнень. Показання можливості, ускладнення.	2
23.	Цирози печінки і портальна гіпертензія. Їх класифікація, хірургічна тактика в залежності від їх виду і ускладнень. Безпосередні і віддалені результати операційного лікування	2
	Разом:	46 год

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми лекцій (заочна форма навчання)

№	Назва теми	Години
1.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, сучасні погляди на етіологію, патогенез, діагностику та лікування	2
2.	Сучасний стан проблеми перитоніту. Телевідеоконсультація.	2
	Разом	4

Теми семінарських занять (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1.	Помилки (діагностичні, тактичні, технічні) і небезпеки при гострому апендициті. Телевідеоконсультація.	3
2.	Залікове заняття	3
	Разом	6

Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1.	Клініка, діагностика та диференційна діагностика гострого апендициту	3
2.	Ускладнення виразкової хвороби кровотечею. Діагностика та хірургічна тактика	3
3.	Лапароскопічні холецистектомія і холецистостомія. Інструментарій. Техніка виконання. Показання і протипоказання	2
4.	Гостра кишкова непрохідність. Хірургічна тактика при різних видах кишкової непрохідності. Телевідеоконсультація.	2
5.	Гострий панкреатит і його ускладнення	2
	Разом	12

Теми для самостійної роботи (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1.	Перфоративна виразка шлунка та дванадцятипалої кишки	1
2.	Перфораційна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки. Діагностика. Хірургічна тактика	1
3.	Стеноз виходу зі шлунка як ускладнення виразкової хвороби. Діагностика. Ступені стенозу. Лікування	1
4.	Пенетруючі виразки шлунка і дванадцятипалої кишки Внутрішні нориці	1
5.	Показання та обґрунтування різних методів хірургічного лікування виразкової хвороби та їх оцінка	2
6.	Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки, ускладнена кровотечею	2
7.	Методи дослідження гелікобактерної інфекції	2
8.	Гастродуоденальні кровотечі невиразкової етіології. Диференційна діагностика	2
9.	Гострі ерозивно-виразкові ураження верхніх відділів травного тракту в хірургічній клініці	2
10.	Ендоскопічні методи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки та її ускладнень. Показання можливості, ускладнення.	2
11.	Сучасні методи та способи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки	2
12.	Гострий апендицит – клініка, діагностика, сучасні принципи лікування	2
13.	Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес	2
14.	Техніка апендектомії. Ретроградна апендектомія. Ускладнення під час операції	2
15.	Особливості клініки і перебігу гострого апендициту при атипичних локалізаціях червоподібного відростка	2
16.	Лікування апендикулярного інфільтрату. Особливості операційної техніки	2

	розкриття періапендикулярного абсцесу	
17.	Хронічний апендицит. Сучасні погляди на поняття "хронічний апендицит". Хірургічна тактика	2
18.	Жовчнокам'яна хвороба. Клінічні прояви, сучасні методи діагностика та лікування.	2
19.	Гострий холецистит та його ускладнення	4
20.	Гостра печінкова і ниркова недостатність в ургентній хірургії та її інтенсивна терапія	2
21.	Особливості клініки гострого холециститу в осіб похилого та старечого віку	2
22.	Діагностика і хірургічна тактика при ушкодженнях жовчних шляхів. Відновні та реконструктивні операції	2
23.	Резекція тонкої та товстої кишок. Види ілеостомій, колостомій, цекостомія	2
24.	Клініка і диференційна діагностика різних видів механічної кишкової непрохідності: тонкокишкової і товстокишкової, обтураційної, странгуляційної, інвагінаційної та спайкової	2
25.	Спайкова хвороба. Особливості хірургічного втручання при кишкової непрохідності	2
26.	Релапаротомія в ургентній хірургії	2
27.	Клініка і діагностика гострого панкреатиту в залежності від його форми	2
28.	Консервативні методи лікування гострого панкреатиту	2
29.	Ускладнення гострого панкреатиту та їх лікування	2
30.	Клініка і діагностика різних форм і стадій перитоніту	2
31.	Програмовані і вимушені релапаротомії. Показання до них	2
32.	Цирози печінки. Портальна гіпертензія	2
33.	Тактика хірурга при гострій кровотечі із варикозно-розширених вен стравоходу і шлунка. Методи зупинки кровотечі	2
34.	Ендоскопічний гемостаз при варикозно розширених венах стравоходу (склеротерапія, накладання лігатур і кілець).	2
35.	Показання до планової склеротерапії	2
	Разом	72

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Видами навчальної діяльності аспірантів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції,
- б) практичні заняття,
- в) семінарські заняття,
- г) самостійна робота аспірантів (СРА).

Практичні та семінарські заняття передбачають:

- 1) виявлення симптомів і синдромів гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини;
- 2) постановку клінічного діагнозу;
- 3) проведення диференційного діагнозу між різними гострими захворюваннями органів черевної порожнини;

- 4) надання допомоги хворим із гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини;
- 5) призначення сучасного лікування хворим хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини;
- б) вирішення ситуаційних клінічних задач, задач за типом ліцензійного іспиту «Крок-3» і тестових завдань.

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок;

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставлення традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, з використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недост а тньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Динамічна та спастична кишкова непрохідність, клініка, діагностика, лікування.
2. Консервативні методи лікування виразкової хвороби

3. Операції на шлунку: гастростомія, гастроентеростомія, висічення виразки. Методи резекції шлунка.
4. Сучасні методи та способи лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки.
5. Перфораційна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки. Діагностика. Хірургічна тактика
6. Клінічна анатомія черевної стінки. Топографія пахового і стегнового каналів. Операційні доступи до органів черевної порожнини
7. Ускладнення виразкової хвороби кровотечею. Діагностика та хірургічна тактика
8. Клініка, діагностика та диференційна діагностика гострого апендициту
9. Хірургічне лікування кишкової непрохідності. Операційні доступи, особливості ревізії черевної порожнини. Ознаки життєздатності кишки, особливості її резекції
10. Діагностика та хірургічні методи лікування пупкових гриж
11. Клініка і діагностика виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки.
12. Особливості клініки і перебігу гострого апендициту при атипових локалізаціях червоподібного відростка. Особливості перебігу гострого апендициту в осіб похилого та старечого віку.
13. Особливості фармакотерапії виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки.
14. Клінічна картина невправимих і защемлених гриж. Їх ускладнення. Особливості операцій.
15. Техніка апендектомії. Особливості ретроградної методики.
16. Особливості клініки і перебігу гострого апендициту при атипових локалізаціях червоподібного відростка.
17. Пенетруючі виразки шлунка і дванадцятипалої кишки. Внутрішні нориці.
18. Особливості клініки і перебігу гострого апендициту при атипових локалізаціях червоподібного відростка.
19. Етіологія і патогенез виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки. Методи дослідження гелікобактерної інфекції.
20. Виразкова хвороба, ускладнена стенозом виходу із шлунка: клінічна картина, методи лікування. Підготовка хворого до операцій на шлунку
21. Симптоми і діагностика стегнових гриж. Диференційна діагностика.
22. Виразкова хвороба, ускладнена кровотечею: клініка, діагностика, лікування.
23. Релaparотомія в ургентній хірургії.
24. Види і методи органозберігаючих операцій при лікуванні виразкової хвороби.
25. Симптоми і діагностика пахвинних гриж. Особливості анатомії та клінічних проявів прямих, косих та ковзних пахвинних гриж.
26. Пострезекційні і постваготомні синдроми: причини виникнення, клініка, лікування.
27. Спайкова хвороба. Особливості хірургічного втручання при кишковій непрохідності.
28. Клінічна анатомія черевної стінки. Топографія пахового і стегнового каналів. Операційні доступи до органів черевної порожнини
29. Діагностика та лікування ранніх та пізніх ускладнень після операцій на шлунку і дванадцятипалій кишці.
30. Техніка апендектомії. Ретроградна апендектомія. Ускладнення під час операції.
31. Клініка і диференційна діагностика різних видів механічної кишкової непрохідності: obturaційної, странгуляційної, інвагінаційної та злукової.
32. Способи хірургічного лікування стегнових гриж. Ускладнення та їх профілактика.
33. Патоморфологічні і патофізіологічні зміни в організмі при кишковій непрохідності. Їх значення для передопераційної підготовки і післяопераційного.
34. Спайкова хвороба. Особливості хірургічного втручання при кишковій непрохідності
35. Способи хірургічного лікування стегнових гриж. Ускладнення та їх профілактика.

36. Способи хірургічного лікування пахвинних гриж та порівняльна їх оцінка.
37. Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес.
38. Гастродуоденальні кровотечі невиразкової етіології. Диференційна діагностика.
39. Симптоми і діагностика післяопераційних гриж, їх профілактика та особливості операційного лікування.
40. Гострі ерозивно-виразкові ураження верхніх відділів травного тракту в хірургічній клініці.

8. ЛІТЕРАТУРА:

Базова література:

1. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г. Хірургія, Том II: підручник. – Дніпропетровськ: РВА Дніпро-VAL, 2007. — 628 с.
2. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія, Том I: підручник. – Дніпропетровськ: РВА Дніпро-VAL, 2006. — 618 с.
3. Захараш М.П., Пойда О.І., Кучер М.Д. Хірургія: підручник. – К.: Медицина, 2006. – 656 с.
4. Клінічна хірургія / За ред. Л.Я. Ковальчука, В.Ф. Саєнка, Г.В. Книшова. – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2000. – 504 с.
5. Практична гастроентерологія: Сучасна тактика й алгоритми ведення хворих з основними гастроентерологічними захворюваннями і синдромами : посібник для лікарів / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 736 с.
6. Хірургічна гастроентерологія: Навчальний посібник / М.П. Павловський, Н.І. Бойко, С.М. Чуклін та ін. – Львів: «Кварт», 2010. – 432 с.
7. Хірургічні хвороби: Підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / П.Я. Чумак, А.Я. Кузнєцов, М.О. Рудий, О.П. Ковальов. — Т.: ТДМУ: Укрмедкнига, 2006. — 487 с.
8. Хірургія: підручник (5-е видання)/ О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — 5-е видання. - Київ: ВСВ "Медицина", 2021. - 416 с.
9. Хірургія: підручник / За ред. Л.Я. Ковальчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2010. – 1056 с.
10. Хірургія: у 2-х томах / С.О. Бойко, О.О. Болдіжар, П.О. Болдіжар, Ф.В. Горленко, Н.Б. Губергіц та ін. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 704 с.
11. Emergency war surgery / M.A. Cubano, M.K. Lenhart, J.A. Bailey [et al.]. – Houston: Office of The Surgeon General, 2013. – 472p.
12. Essential practice of surgery: basic science and clinical evidence / J.A. Norton, R.R. Bollinger, A.E. Chang [et al.] – New York: Springer, 2003. – 761p.
13. Haimovici's Vascular Surgery / E. Ascher, F.J. Veith, P. Gloviczki [et al.] – West Sussex: Wiley-Blackwell, 2012. – 1317p.
14. Sabiston Textbook of Surgery / C. Townsend, R.D. Beauchamp, B.M. Evers, K. Mattox ed. – 20th ed. – Elsevier, 2016. – 2176p.
15. Schwartz's Manual of Surgery 2 volume set / C.B. Brunnicardi, R.E. Pollock, D.L. Dunn [et. al] – 8th ed. – Texas: The McGraw-Hill Professional, 2007. – 887p.
16. Schwartz's Principles of Surgery 2 volume set / F.C. Brunnicardi, D.K. Andersen, T.R. Billiar [et. al] – 11th ed. – Texas: The McGraw-Hill Professional, 2019. – 1887p.
17. Surgical pathology of the GI tract, liver, biliary tract, and pancreas / [edited by] Robert D. Odze, John R. Goldblum. — 2nd ed., - Philadelphia: Elsevier Inc., 2009. - 1368 p.
18. Textbook of endocrine surgery / O.H. Clark, Q.-Y. Duh, E. Kebebew [et al.]. – Philadelphia: Elsevier, 2005. – 828p.

Допоміжна література:

1. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Неттер Ф.; під ред. Ю.Б. Чайковського / наук. пер з англ. А.А. Цегельського – Львів: Наутілус, 2004. – 592 с.

2. Dulucq J.-L. Tips and Techniques in Laparoscopic Surgery // Berlin: Springer-Verlag, 2005. - 244 p.
3. Fischer's mastery of surgery: 7th edition // J.E. Fischer, E.C. Ellison, G.R. Upchurch Jr. [et al.]. — Philadelphia : Wolters Kluwer, 2019. — 8141 p.
4. Guyton A.C. Textbook of medical physiology. 11th ed. / A.C. Guyton, John E. Hall. — Philadelphia: Elsevier Inc., 2006. - 1116 p.

Інформаційні ресурси:

Джерела Інтернет

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>

MedScape.com

Uptodate.com